

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/119/2018
Identifikačné číslo spisu:	4414205361
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4414205361.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Poľnohospodár Nové Zámky a. s., so sídlom v Nových Zámkoch, Komjatická 67, IČO: 31 431 160, zastúpenej advokátskou kanceláriou advocatius s. r. o., so sídlom v Bratislave, Palackého 12, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka JUDr. Zdenka Benčíková, proti žalovaným 1/ V. Z., narodenej XX. X. XXXX, bývajúcej v D.P. R., A. X a 2/ L.. D. Z., narodenému X. X. XXXX, bývajúcemu v D. R., A. XXXX/X, obom zastúpeným JUDr. Vladimírom Vágóm, advokátom so sídlom v Galante, Kpt. Nálepku 724/7, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/60/2014, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/402/2017 z 30. novembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/402/2017 z 30. novembra 2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) v záhlaví označeným uznesením odmietol odvolanie žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) č. k. 4C/60/2014-230 z 11. septembra 2017. Odmietnutie odvolania odôvodnil absenciou odvolacích dôvodov v odvolaní a nemožnosťou pokračovať v odvolacom konaní pre túto vadu, pričom zároveň uviedol, že na doplnenie odvolania urobené po uplynutí lehoty na podanie odvolania nemohol v zmysle § 365 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) prihliadnuť.

2. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní (ďalej len „dovolatelia“). Žiadali, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili ustanovením § 420 písm. f) C. s. p. Poukazovali na to, že v čase rozhodovania o odvolaní mal odvolací súd k dispozícii ich odvolanie so všetkými podstatnými náležitosťami.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu sa stotožnila s postupom odvolacieho súdu a žiadala dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenými osobami, zastúpenými v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p., skúmajúc najprv splnenie podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 C. s. p., potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

5. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

6. Podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces z hľadiska § 420 písm. f) C. s. p. treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do ústavou, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť daná aj v prípade rozhodnutia súdu o odmietnutí odvolania, ak by pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

8. Podľa § 363 C. s. p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

9. Podľa § 373 ods. 1 C. s. p. ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia vád odvolania. Súď nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

10. Podľa § 386 písm. d) C. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

11. Podľa § 217 ods. 1 C. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté. Uvedené ustanovenie sa v zmysle § 234 ods. 2 C. s. p. primerane použije aj na uznesenie.

12. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi dovolateľov doručený 16. 10. 2017. Dňa 31. 10. 2017, teda v lehote na podanie odvolania, odovzdali žalovaní na poštovú prepravu podanie označené ako odvolanie (súdu prvej inštancie bolo doručené 2. 11. 2017), v ktorom ich právny zástupca uviedol, že odvolanie bližšie zdôvodní právne i skutkovo do piatich dní. Dňa 20. 11. 2017 bolo prvoinštančnému súdu doručené podanie žalovaných obsahujúce dôvody nimi podaného odvolania. Súď prvej inštancie predložil toto podanie odvolaciemu súdu 27. 11. 2017. Odvolací súd rozhodol vo veci uznesením sp. zn. 7Co/402/2017 z 30. novembra 2017, ktorým odvolanie odmietol.

13. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. Táto vada spočíva v nesprávnom postupe, resp. rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie dovolateľov napriek tomu, že na takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky. Tým odvolací súd znemožnil dovolateľom uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

14. Odvolací súd odôvodnil odmietnutie odvolania tým, že i keď dovolatelia doplnili odvolanie o chýbajúce odvolacie dôvody, nemohol na túto skutočnosť prihliadnuť, pretože v zmysle § 365 ods. 3 C. s. p. mohli tak urobiť len do konca lehoty na podanie odvolania.

15. Dovolací súd zastáva názor (vyjadrený už v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 157/2017 z 27. februára 2018), že odvolací súd na danú procesnú situáciu nesprávne aplikoval ustanovenie § 365 ods. 3 C. s. p. Použitie tohto ustanovenia v predmetnej veci neprichádzalo do úvahy. Treba totiž rozlišovať medzi dopĺňaním odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 3 C. s. p. a dopĺňaním odvolania o chýbajúce náležitosti v zmysle § 373 ods. 1 C. s. p. Kým zmena alebo dopĺňanie odvolacích dôvodov prichádza do úvahy len u odvolania spĺňajúceho túto náležitosť (teda pokiaľ ide o túto náležitosť u tzv. „bezvadného odvolania“, ktoré obsahuje odvolacie dôvody), pretože nemožno meniť, resp. dopĺňať (rozširovať) niečo, čo vôbec nie je (porovnaj nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 217/98,), a to len do uplynutia odvolacej lehoty, doplnenie odvolania o chýbajúce odvolacie dôvody je odstraňovaním vady odvolania. Pre odstraňovanie takejto vady platí, že súd naň nevyzýva (§ 373 ods. 1 veta druhá C. s. p.). Pre dovolateľa to znamená procesné riziko, že súd prvej inštancie bez toho, aby ho vyzýval na odstránenie uvedenej vady, môže po uplynutí lehoty na podanie odvolania bezodkladne predložiť vec odvolaciemu súdu a ten môže bezodkladne rozhodnúť o odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. d) C. s. p. Nevyzývanie na odstránenie označenej vady však neznamená, že odvolateľ ju nemôže odstrániť sám z vlastnej iniciatívy, a to prípadne aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania do rozhodnutia o odvolaní. Zo žiadneho ustanovenia C. s. p. nevyplýva zákaz, resp. nemožnosť strany takto postupovať. Nepripustnosť odstránenia vady odvolania z vlastnej iniciatívy nemožno vyvodiť ani z § 365 ods. 3 C. s. p., pretože, ako už bolo uvedené, toto ustanovenie na procesnú situáciu vadného odvolania nedopadá. Nemožno ho vyvodiť ani z ustanovenia § 380 ods. 1 C. s. p. o viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, lebo táto viazanosť prichádza do úvahy, len keď odvolanie obsahuje odvolacie dôvody, prípadne, ak je vada, spočívajúca v ich absencii, odstránená.

16. Pokiaľ by Civilný sporový poriadok sledoval zámer neumožniť strane z vlastnej iniciatívy odstrániť vadu odvolania, spočívajúcu v absencii odvolacích dôvodov, aj po uplynutí odvolacej lehoty, mal byť v ňom tento zákaz výslovne alebo aspoň dostatočne jasne vyjadrený. Mohlo sa tak stať napr. formulovaním pravidla, že na odstránenie takejto vady odvolania po uplynutí odvolacej lehoty súd neprihliada (obdobne ako v § 52 ods. 2 veta druhá, v § 53, v § 125 ods. 2 a v § 128 ods. 3 C. s. p.). Ak takáto úprava v C. s. p. nie je, nemôže byť táto skutočnosť interpretovaná v neprospech strany, teda spôsobom zhoršujúcim jej procesné postavenie. Pre správanie sa fyzických a právnických osôb vo vzťahu k orgánom štátu platí princíp spočívajúci v zásade „čo nie je zakázané, je dovolené“. Tento princíp vychádza z priority slobody a znamená, že pokiaľ zamýšľané správanie sa fyzických alebo právnických osôb nie je právne upravené, t. j. nie je ani zakázané, ani dovolené, platí, že tieto subjekty môžu konať slobodne podľa uvedenej zásady. Smú sa teda správať podľa vlastného uváženia, ak prameň práva prijatý v súlade so zásadami materiálneho právneho štátu im neurčil povinnosť správať sa spôsobom za určených podmienok.

17. Pokiaľ v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní bola už vada odvolania, spočívajúca v absencii odvolacích dôvodov odstránená, bol odvolací súd povinný rešpektovať zásadu, podľa ktorej je pre rozhodnutie o odvolaní určujúci stav v čase jeho rozhodovania (§ 234 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 217 ods. 1 C. s. p.). Na rozhodnutie o odmietnutí odvolania tak neboli splnené podmienky vyplývajúce z § 386 písm. d) C. s. p. Odvolací súd sa teda mal zaoberať uplatnenými odvolacími dôvodmi a pristúpiť k vecnému prieskumu podaného odvolania.

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.